

„Sérültnék születni, azzá válni lehet feladat, áldás, szerencsétlenség, kiváltság, átok. S hogy melyik, azaz adott sérültet körülvevő embereken, a családon és a társadalmon múlik.”

Böszörményi Gyula

Losontzi István EGYMI és Kollégium
Utazó Gyógypedagógusi Hálózat
Intézményegysége szakmai módszertani
napja, 2017. január 24.

A szakmai nap témája a hallássérülés, a hallássérült gyermekek, valamint a velük való foglalkozás témaköréhez kapcsolódott.

Felmerülhet a kérdés, hogy mi az aktualitása a témának.

Az integráció teret nyert az intézményes nevelésben – oktatásban az elmúlt évek során. A többségi oktatásban egyre nagyobb számban jelentek és jelennek meg a Sajátos Nevelési Igényű gyermekek. Szükségessé vált, hogy minél többen megismerkedhessenek az érintett populáció sajátosságaival. A velük való foglalkozás specialitásaival.

A rendezvényt **Kósikné Ecseki Mária** az Utazó Gyógypedagógusi Hálózat munkaközösség-vezetője nyitotta meg.

Pál Györgyi általános igazgatóhelyettes köszöntötte a megjelenteket.

Dr. Schefferné Nyerges Éva logopédia-hallássérültek pedagógiája szakos szakvizsgázott gyógypedagógus

„Út a halláshoz” előadása betekintést nyújtott a hallássérülés kialakulásának okaiba, a korai fejlesztés fontosságába, valamint az óvodás korú gyermekek szurdopedagógiai fejlesztésének lehetőségeibe.

Kókainé Turcsányi Marianna oligofrénpedagógia – szurdopedagógia - pszichopedagógia szakos okleveles gyógypedagógus, közoktatási vezető

„A hallássérült gyermekek integrált oktatása” címmel tartott beszámolót az oktatásban résztvevő tanulók igényeiről, a tanulmányok során felmerülő nehézségekről.

Simonné Csontos Éva védőnő

A hallássérülés szűrési protokolljáról tájékoztatta a megjelenteket.

A hallássérültek mindenhol a világban – így Magyarországon is – évszázadokon át zárt közösséget alkotva, a külvilág számára ismeretlenül, „rejtőzködve” éltek. Mára ez a helyzet gyökeresen megváltozott, éppen ezért fontos, hogy minél pontosabb ismeretekkel rendelkezünk e fogyatékoság tekintetében is.

Földön: 500 millió ember hallássérült. Európában: 70 millió a hallássérültek száma. Magyarországon: 1 millió ember hallássérült (a népesség 10%-a)! A közel 1 millió emberből 60 ezer a siket, 300 ezer a súlyos nagyothalló. A hallássérültek száma egyre növekszik (civilizációs ártalmak)!

„A hallássérülés elnevezés gyűjtőfogalom, a halláskárosodások minden fokát és típusát belesoroljuk.” (Csányi)

Beletartozik az enyhe, közepes, súlyos mértékben nagyothalló, valamint a siket gyermekek csoportja. A hallásvesztés megítélése többféle módon történhet, értelmezésük során mennyiségi és minőségi szempontok érvényesíthetők. A hallássérülés fogalmát két szemszögből közelíthetjük meg: orvosi, és gyógypedagógiai szempontból.

Hallássérült az a gyermek (ifjú, felnőtt, idős), akinek hallásvesztése oly mértékben korlátozza a fejlődési, nevelési és tanulási lehetőségeiben, hogy eredményes fejlesztéséhez gyógypedagógiai támogatás szükséges.

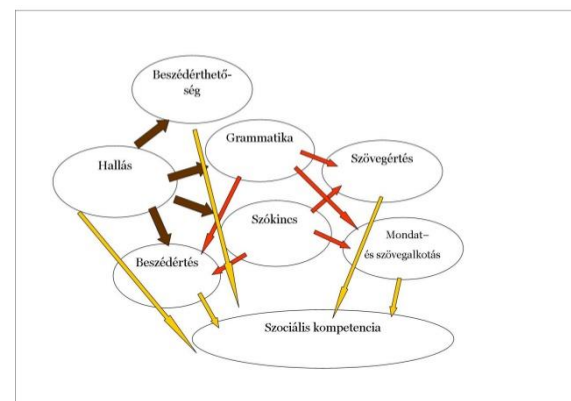
Mivel a hallásvesztéssel arányosan akadályozott az anyanyelv-beszéd kialakulása, a speciális nevelési szükséglet elsősorban a természetes beszédelsajátítás feltételeinek megteremtésében

jelentkezik.” (Farkas, Perlusz, 2000, p.507.)

A hallássérülés folyamán, a hallási nehézséggel közvetlen oki kapcsolatban álló akadályozottságok alakulnak ki.

Ezeket figyelembe véve azt mondhatjuk, hogy a hallószervünk talán legfontosabb érzékszervünk, mert:

- ☞ Minden irányból közvetít
- ☞ Távolabbi eseményekről is közvetít
- ☞ Befolyásolja a személyiségfejlődést
- ☞ Irányítja a vizuális észlelést, érdeklődést, kíváncsiságot vált ki
- ☞ Hangulatot közvetít
- ☞ Előkészíti a bekövetkező eseményt
- ☞ Magatartást irányító jellege van
- ☞ A kapcsolatfelvétel és a kapcsolattartás legfőbb eszköze
- ☞ A beszéd kialakulásához nélkülözhetetlen

Mivel a halló gyermekek hallásuk révén elsősorban spontán módon gyűjtik és tanulják meg anyanyelvük szókészletét a beszédfejlődés során, ezért a veleszületett, vagy kora gyermekkorban bekövetkező hallássérülés a szókincs alakulását kedvezőtlenül befolyásolja. Minél súlyosabb a hallássérülés, várhatóan annál

szűkebb a hallássérült személy szókincse, bár ez alól jó néhány a kivétel.

A szókincs hiányosságai a beszédértés, illetve az olvasás (szövegértés) zavaraihoz vezethetnek, annak ellenére, hogy a hallássérültek bizonyos gyakorlatot szereznek abban, hogy a számukra ismeretlen fogalmakat, jelentéseket kikövetkeztessék.

A súlyos hallássérülés következményeként a hallássérült személyek környezethez való alkalmazkodása is nehezített lehet.

„A hallássérült személyekhez csak csökkent mértékben, késve, esetleg egyáltalán nem jutnak el a környezet akusztikus információi. Nem érvényesül a hallás ingerkövető szerepe, nem alakul ki az anticipatív magatartás, ezért a hallássérült személyeket a környezetükben történő események, jelenségek váratlanul, felkészületlenül érhetik. Ennek hátterében állhat az is, hogy a jelenségeket, eseményeket gyakran mozaikszerűen, az összefüggések felületes vagy hiányos felismerésével, s nem mindig a lényegre irányultan élük meg (a vizuális benyomás éppen a lényegestől vonja el a figyelmet).

Ennek kiküszöbölésére sokuknál megfigyelhető az ún. tájékozódó magatartás (tekintgetés), illetve a külső megfigyelő számára indokolatlan bizalmatlanság, mellyel az akusztikus benyomások hiányát próbálják kompenzálni.”(Perlusz Andrea dr.)

A hallássérült emberekkel való kapcsolattartás során a halló személyektől nagyfokú empátia és alkalmazkodás várható el a fenti problémák kezelésére.

A hallássérült személyekkel folytatott kommunikáció során még azokban az

esetekben is előfordulhat félreértés, amikor a környezet mindent elkövet, hogy igazodjon a hallássérült személy speciális igényeihez.

Sokszor a partnerek válnak türelmetlenné, ha meg kell ismételnük az elmondottakat. A félreértés lehetősége különösen fennáll a közlések érzelmi színezetének, a hangleadásnak az értelmezésében, mely a hallásállapot függvényében nehezített, ugyanakkor jelentést módosító hatása van.

Ez megnehezíti a hallássérültek tájékozódását a környezet érzelmi légkörében, melynek nyomán bizonytalanság érzése alakulhat ki.

A halló emberek sokszor nem értik hallássérült társuk reakcióit, nem tudják megmagyarázni, hogy mi váltotta ki a visszahúzódást, elkülönülést.

Mindezen hatások kiküszöböléséért sokat tehetnek a befogadó közösségek, olyan pozitív, elfogadó légkört teremtésével, amelyben a hallássérült személyek akadályozott kommunikációjuk ellenére is képesek magukat egyenrangú, aktív, kompetens szereplőnek érezni.

